06/10/2023

“Νομικές Μελέτες” – Κυκλοφορία νέου βιβλίου του Προκόπη Παυλόπουλου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Νέο βιβλίο του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκού και Επίτιμου Καθηγητή του ΕΚΠΑ κ. Προκοπίου Παυλόπουλου κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Σάκκουλα, με τίτλο: “Νομικές Μελέτες”.

Στον τόμο αυτόν περιλαμβάνονται μια σειρά νομικών άρθρων του Συγγραφέα, τα οποία δημοσιεύθηκαν κατά την περίοδο από τη δεκαετία του ’80 έως σήμερα και εντάσσονται στο πλαίσιο, τόσο της Γενικής Θεωρίας του Δικαίου, κυρίως, όμως, του Συνταγματικού, του Διοικητικού, του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

Η επιλογή τους έγινε κατ’ εξοχήν με το κριτήριο της εξέλιξης της νομικής σκέψης του γράφοντος πάνω σε συγκεκριμένες θεσμικές και πολιτικές «συντεταγμένες», εξετάζοντας και αξιολογώντας την πορεία της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας ως εγγύησης της Ελευθερίας και των εξ αυτής «καταγόμενων» Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Ειδικότερα, μέσα από τη μελέτη της ιστορικής εξέλιξης και, κυρίως, μέσα από τη μελέτη των θεσμικών και πολιτικών συστατικών της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας, ο Συγγραφέας καταλήγει πως, ύστερα από μια πορεία «ευφορίας» εκατό και πλέον χρόνων, η Δημοκρατία ακολουθεί πλέον, ιδίως κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες, μια φθίνουσα πορεία, η οποία έχει χαρακτηριστικά θεσμικής και πολιτικής παρακμής. Τα άρθρα παρουσιάζονται ανά πεδίο δικαίου, με χρονολογική σειρά, επιτρέποντας στον αναγνώστη να έχει μια πλήρη εικόνα της εξέλιξης της πορείας της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας σε βάθος πέραν της 30ετίας, καταλήγοντας στα δικά του συμπεράσματα.

Εκδ. Σάκκουλας, Αθήνα, 2023. Σελίδες 1.157

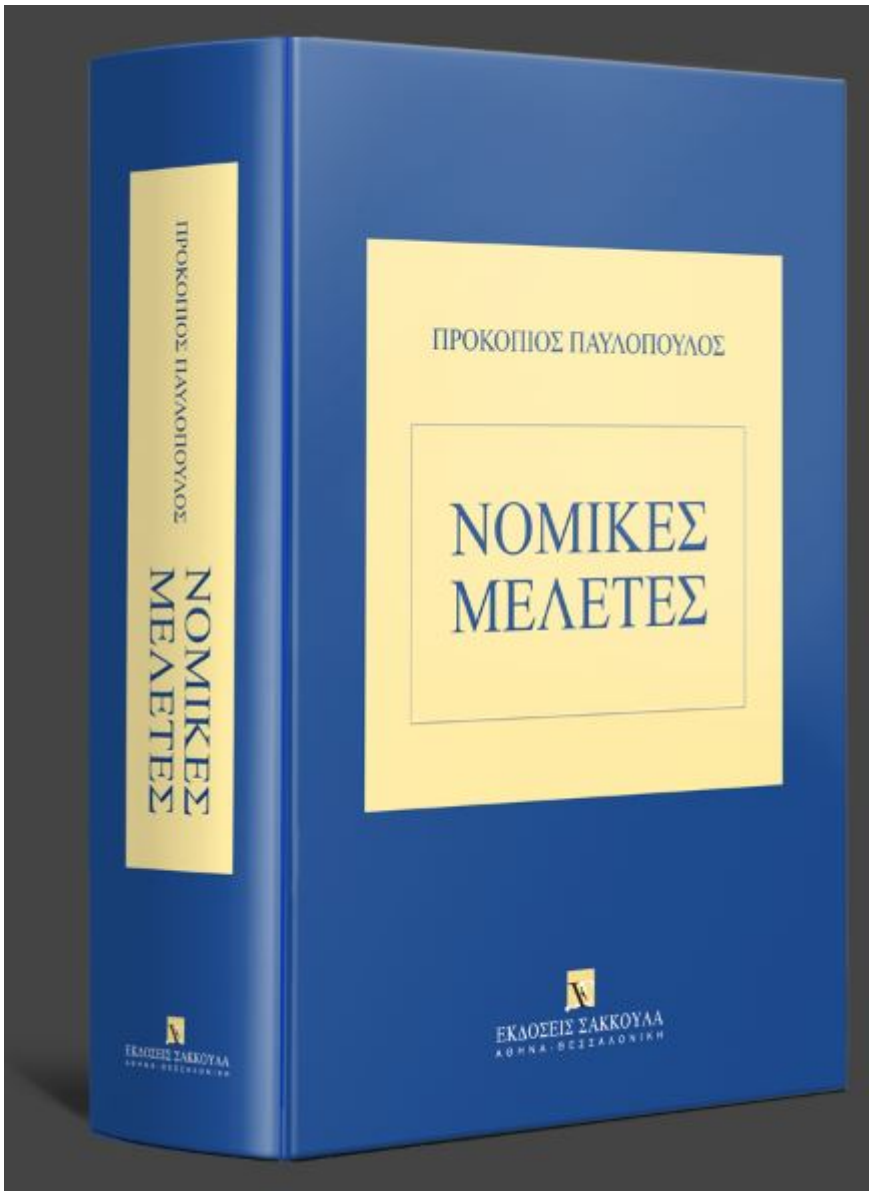

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

VΠρολεγόμενα

Ι. ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

3Η ιστορική καταγωγή της διακρίσεως του Δικαίου σε Δημόσιο και Ιδιωτικό

19Συμβολή στη νομική θεμελίωση των ορίων της αναδρομικής ισχύος του νόμου. Ιστορική καταγωγή και σύγχρονες προεκτάσεις

34Οι Πηγές του Δικαίου και η ιεραρχία της Έννομης Τάξης

50Η κρίση του κανόνα δικαίου ως κρίση δημοκρατικής νομιμοποίησης της ηγεσίας,

62Ο κανόνας δικαίου στην δίνη των προκλήσεων της Τεχνολογίας

98Νεοπαγείς κανόνες ελέγχου των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης. Ένα φαινόμενο ρυθμιστικής παρέμβασης της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης

115Ο «νόμος» μεταξύ Νομικής Επιστήμης και Φυσικής Επιστήμης με την «επικουρία» των Μαθηματικών

II. ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

145Ο θεσμός των «εφ’ άπαξ» εκδιδομένων νόμων στο πλαίσιο του Συντάγματος του 1975

162Τεχνολογική εξέλιξη και συνταγματικά δικαιώματα. Οι σύγχρονες περιπέτειες του απορρήτου των ανταποκρίσεων

179Δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων ή δικαστικός έλεγχος της νομιμότητας του Συντάγματος. Με αφορμή την απόφαση της 28ης Ιουλίου 1987 του Συνταγματικού Συμβουλίου της Γαλλίας

221Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας στις διοικητικές διαφορές

254Φιλελευθερισμός, Κράτος Δικαίου και Θεμελιώδη Δικαιώματα

266Το Σύνταγμα μεταξύ Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου. Η ιεραρχία της έννομης τάξης

271Η Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία και οι «εχθροί» της

287Η διάβρωση της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας λόγω της επικυριαρχίας του «οικονομικού» επί του «θεσμικού»

313Οι δύο όψεις της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας. Προεδρική και Κοινοβουλευτική Δημοκρατία

322«Ο «Νόμος της Επιδαύρου» (Σύνταγμα του Άστρους, 1823). Θεσμική «γέφυρα» μεταξύ του «Προσωρινού Πολιτεύματος της Ελλάδος» (Σύνταγμα της Επιδαύρου, 1822) και του «Πολιτικού Συντάγματος της Ελλάδος» (Σύνταγμα της Τροιζήνας, 1827)»

337Το φιλελεύθερο πνεύμα των θεσμών του Συντάγματος της Τροιζήνας του 1827

342Η Αξία του Ανθρώπου ως θεμέλιο του Ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα του

Συντάγματος. Οι θεσμικές επιπτώσεις στο πεδίο της Βιοηθικής

359Η Δίκαιη Δίκη και η υπεράσπιση της Ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης

364Το «Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος» του 1827. Ένα πρωτοπόρο, δημοκρατικό και φιλελεύθερο Σύνταγμα και η μετέπειτα «αδύνατη» εφαρμογή του

374Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στην εποχή της πανδημίας του Covid-19. Το «ναυάγιο» του ακραίου Νεοφιλελευθερισμού και η εκ νέου δικαίωση της θεωρίας του John Maynard Keynes

391Η κοινωνικοοικονομική «ιδεολογία» του Συντάγματος. Οι παραδοσιακές συνιστώσες και οι σύγχρονες «φυγόκεντρες» οικονομικές τάσεις

437Ο Δικαστής ως υπερασπιστής της κανονιστικής ισχύος του Κανόνα Δικαίου στην σύγχρονη Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία

458Ατομικότητα και Συλλογικότητα στην δίνη της πανδημίας του Covid

472Τα όρια περιορισμού του συνταγματικώς κατοχυρωμένου κρατικού παρεμβατισμού

487Τα κατά το Σύνταγμα «essentialia negotii» της πολιτικής ευθύνης των μελών της Κυβέρνησης

494Η Δικαιοσύνη στην υπηρεσία των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

519Η Αντιπροσωπευτική Δημοκρατία στον «Κύκλο με την Κιμωλία». Με αφορμή και το πολιτικό «άγος» των τηλεφωνικών υποκλοπών

523Επισημάνσεις για τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων στην σκέψη του Αριστόβουλου Μάνεση

534Παρατηρήσεις ως προς την συνταγματική κατοχύρωση των αρμοδιοτήτων της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

545Επισημάνσεις για την συμβολή της φιλοσοφικής σκέψης του Immanuel Kant στην εδραίωση των θεσμικοπολιτικών «αντηρίδων» της Φιλελεύθερης Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας

III. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

587Η ανάκληση ανακλήσεως εκτελεστής διοικητικής πράξεως

609Το φαινόμενο της υφέρπουσας κανονιστικής δραστηριότητας της Διοίκησης

και η επιρροή του στο καθεστώς άσκησης των συνταγματικών ελευθεριών

620Το πλαίσιο λειτουργίας των συλλογικών διοικητικών οργάνων. Με αφορμή την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση

645Η ανάκληση διοικητικής πράξης επιβολής φόρου

651Σύγχρονα προβλήματα της Διοικητικής Δικαιοσύνης

669Ο αδικαιολόγητος πλουτισμός στο Δημόσιο Δίκαιο. Στο όριο των σχέσεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Δικαίου

701Όψεις της προσωρινής δικαστικής προστασίας στις διοικητικές διαφορές. Η επιρροή του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου στην Ελληνική Έννομη Τάξη

739Παρατηρήσεις ως προς τη νομική φύση και τις έννομες συνέπειες του «μνημονίου»

757Μια ουσιώδης ενδυνάμωση του πλαισίου της ακυρωτικής δικαιοδοσίας των Διοικητικών Δικαστηρίων. Οι ρυθμίσεις των διατάξεων του άρθρου 22 του ν. 4274/2014

766Η συνταγματική κατοχύρωση της αστικής ευθύνης του Δημοσίου και οι συνέπειές της στην πράξη. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμ. Α΄) 622/2021 για την αστική ευθύνη του Δημοσίου από βλάβη λόγω νόμιμου εμβολιασμού

774Η συμβολή του θεσμού της Διοικητικής Δικαιοσύνης στην εύρυθμη λειτουργία του Κράτους

794Η εξέλιξη της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας ως προς το νομικό καθεστώς της αστικής ευθύνης του Δημοσίου

820Κανονιστικές διαστάσεις της συνταγματικής κατοχύρωσης του θεσμού της αστικής ευθύνης του Δημοσίου. Οι διακυμάνσεις του «διαλόγου» μεταξύ Θεωρίας και Νομολογίας»

850Μια πρωτοποριακή σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων στην Αρχαία Ελλάδα. Η σύμβαση αποστράγγισης της λίμνης των Πτεχών μεταξύ του Δήμου Ερετριέων και του εργολάβου Χαιρεφάνους (μάλλον 320 π.Χ.)

IV. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

867Οριστική και προσωρινή δικαστική προστασία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού

Κοινοτικού Δικαίου

888Νομική φύση και έννομες συνέπειες της σύμπραξης των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο σύναψης μνημονίων. Σχολιασμός των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης “Pringle” (C-370/12) και “Ledra Advertising Ltd κ.λπ.” (C-8/15P)

896Οι αρνητικές επιπτώσεις των ατελειών του Ευρωπαϊκού Κράτους Δικαίου στην πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

909Η Αρχή της Αλληλεγγύης στο πλαίσιο του πρωτογενούς Ευρωπαϊκού Δικαίου. Οι εγγυήσεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

928Μια έμμεση πλην σαφής αμφισβήτηση της υπεροχής του Ευρωπαϊκού έναντι του Εθνικού Δικαίου από την Νομολογία του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας

961«Αλλαγή σκυτάλης» μεταξύ του Ομοσπονδιακού Συνταγματικού Δικαστηρίου της Γερμανίας και του Συμβουλίου της Επικρατείας της Γαλλίας στην «διαδρομή» αμφισβήτησης της κανονιστικής υπεροχής του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Σχόλιο στην απόφαση Conseil d’ État 21.4.2021, «French Data Network et autres»

976Πολωνία: Μια «ξένη» στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Σχόλιο στην απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Πολωνίας της 7ης Οκτωβρίου 2021 για ένα ενδεχόμενο «Polexit»

985Η «πολυπρισματική» κανονιστική υπόσταση της θεσμικής εγγύησης της γενικής ρήτρας της αξίας του Κράτους Δικαίου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Έννομης Τάξης. Σχόλιο στις αποφάσεις του ΔΕΕ C-156/21, Ουγγαρία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και C-157/21, Πολωνία κατά Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

997Το «υπαρξιακό» διακύβευμα της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης υπό τα «καυδιανά δίκρανα» της τρέχουσας κρίσιμης διεθνούς συγκυρίας

V. ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ

1023Να υπερασπισθούμε το Διεθνές Δίκαιο

1035Η αμυντική θωράκιση των Ελληνικών Νησιών του Αιγαίου κατά το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο Ι

1047Η αμυντική θωράκιση των Ελληνικών Νησιών του Αιγαίου και της Ανατολικής Μεσογείου κατά το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο

1062Κρίσιμα νομικά ζητήματα ενόψει των Διερευνητικών Επαφών

1086Οι πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις στην Βόρεια Μακεδονία και οι ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις του στην εφαρμογή της Συμφωνίας των Πρεσπών

1101Πολωνία: Μια «ξένη» πλέον και στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης; Με αφορμή την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Πολωνίας της 24ης Νοεμβρίου

1109Παρατηρήσεις για την επικαιρότητα της θεωρίας του Αριστοτέλους περί Επιείκειας στο πεδίο του σύγχρονου Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου

1139Πτυχές της καθοριστικής συμβολής του Ελευθερίου Βενιζέλου ως προς την διατύπωση και την τελική σύναψη της Συνθήκης της Λωζάνης. Το ζήτημα του νομικού καθεστώτος των Μειονοτήτων

1153ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Φωτογραφία: Ραφαήλ Γεωργιάδης – ope.gr